

Miljöteknik – definitionen

Utgångspunkten för den svenska definitionen av miljöteknik är den definition som tillämpas inom EU:s Environmental Technology Action Plan (ETAP). ETAP innefattar olika aktiviteter för att lyfta fram miljöteknik och miljöteknikinnovationer och för att driva på efterfrågan och förbättra förhållandena på marknaden.

Miljöteknik innefattar enligt definitionen inom ETAP sådana produkter, system, processer och tjänster som ger tydliga miljöfördelar i förhållande till befintliga eller alternativa lösningar sett i ett livscykelperspektiv. Ansatsen förskjuter fokus från produkter till system, resurseffektivitet och hållbar utveckling.

Begreppet cleantech

Begreppet cleantech har sitt ursprung i USA och har alltmer börjat användas även i Sverige. Definitionen av begreppet varierar dock. I USA är den definition av begreppet som används av Cleantech Venture Networks den mest använda. Cleantech Venture Network är en kommersiell organisation som i huvudsak arbetar med investeringar inom cleantech. Definitionen av begreppet cleantech, enligt denna organisation, är snarlik den inom ETAP, men med större fokus på energiteknik. Generellt är inriktningen i USA framför allt mot förnyelsebara energikällor och energieffektivitet eftersom detta är en stor försörjnings- och säkerhetspolitisk fråga i USA.

Swentec använder cleantech som en direkt, engelsk översättning av miljöteknik.

Den svenska miljöteknikstatistiken

För att få fram så relevanta och sanningsenliga siffror som möjligt över svensk miljöteknik inledde Swentec under hösten 2006 ett samarbete med Statistiska centralbyrån (SCB). Målet var att få fram en renodlad miljöteknikdatabas. Till sammans går SBC:s befintliga miljöföretagsdatabas igenom och de företag som inte har någon miljöteknisk verksamhet exkluderas.

Miljöföretagsdatabasen innefattar i dag 12 000 arbetsställen med en sammanlagd omsättning på 221 miljarder. Följande områden har exkluderats i arbetet med att ta fram en renodlad miljöteknikdatabas:

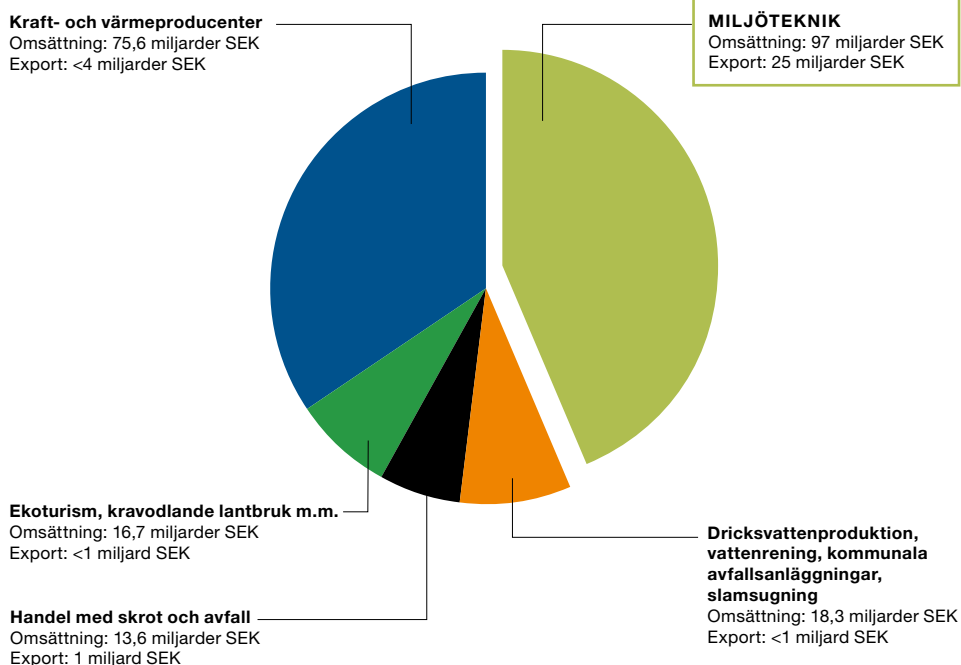
- Hållbart jordbruk och fiske
- Hållbar skog
- Hantering av naturkatastrofer
- Ekoturism
- Biologisk mångfald

- Regummering
- Kraft- och värmeproducenter
- Handel med skrot och avfall
- Kommunal verksamhet (dricksvattenproduktion, vattenreningsverk, kommunala avfallsanläggningar och slamsugning)

Några exempel på varför ovanstående områden exkluderats: utifrån SCB:s miljöföretagsdatabas har kraft- och värmeproducenter (privata, kommunala och statliga) exkluderats eftersom det inte är el- eller värmeproduktionen i sig som är miljöteknik utan processerna och materialet för att framställa el och värme.

Kommunal verksamhet såsom dricksvattenproduktion, vattenrening i vattenreningsverk, kommunala avfallsanläggningar och slamsugning räknas inte heller med i miljöteknikstatistiken eftersom de utgör en del av den kommunala infrastrukturen. Däremot räknas avknoppade delar som utgör privata bolag med i miljöteknikstatistiken.

Miljöteknikdatabasen i förhållande till miljöföretagsdatabasen

Primär och sekundär miljöteknikverksamhet

Miljöteknikstatistiken innefattar företag med primär respektive sekundär miljöteknikverksamhet. *Primär*: företagets huvudsakliga verksamhet är inom miljö. *Sekundär*: en del av företagets produktion/tjänster finns inom miljösektorn men det är inte företagets huvudsakliga verksamhet.

Miljöanpassade produkter och nya material

I den definition av miljöteknik som tillämpas inom ETAP ingår miljöanpassade produkter och nya material. I nya material ingår bland annat gröna material, det vill säga biopolymerer och andra typer av ersättningsmaterial som grundar sig på förnyelsebar råvara. I dagsläget kan vi dock inte redovisa några siffror över detta område utan arbetet med miljöteknikstatistiken tillsammans med SCB utgår ifrån miljöteknisk verksamhet, alltså verksamhet och teknik som ger tydliga miljöfördelar i förhållande till befintliga eller alternativa lösningar sett i ett livscykelperspektiv.

Vad gäller miljöanpassade produkter måste andra definitioner och gränsdragningar göras. Till exempel finns det i dag miljömärkta produkter, men det gör inte att produkten i sig kan klassificeras som miljöteknik. Ett exempel är att det finns miljömärkta tvättmedel. Tvättmedlet är således miljöanpassat men kan inte klassificeras som miljöteknik. Däremot kan processen eller tekniken för att ta fram tvättmedlet klassificeras som miljöteknik.

Diskussioner förs inom EU, genom OECD/Eurostat, om att förbättra kunskaps-spridningen om »best available technology« mellan länder. Detta är något som SCB arbetar med tillsammans med motsvarande organisationer i övriga EU-länder genom samarbetet inom OECD/Eurostat.

En databas under ständig utveckling

Ett fortlöpande arbete pågår med att förbättra och uppdatera miljöteknikdatabasen. När nya statistikområden byggs upp görs till en början uppskattningar som sedan, vid närmare granskning, kan behöva revideras, vilket även har skett för miljöteknikdatabasen. SCB gör också övergripande revideringar, vilket har förbättrat kvaliteten på miljöteknikdatabasen men innebär att siffrorna har sjunkit något jämfört med dem som tidigare redovisats för 2005.

Miljöteknikområden

AVFALLSHANTERING

Området innefattar insamling, hantering, biologisk behandling, återvinning och deponering.

BULLER

Området innefattar tillverkning och försäljning av ljudabsorberande material och mätinstrument samt kunskapsföretag inom området ljud och vibrationer.

BYGGANDE OCH BOENDE

Området innefattar ett mycket brett spektrum av produkter och tjänster, exempelvis upprustning av bostäder och kontor och återvunnet material. En stor delmängd av företagen finns inom kategorin kontroll av inomhusluft.

ENERGI OCH KLIMAT

Området innefattar produkter, tjänster och processer inom nedan områden, men även exempelvis värmepumpar och lagring av energi. Inom kategorin bioenergi ingår även olika slag av biodrivmedel som biodiesel och biogas exempelvis.

Bioenergi

Energieffektivisering

Fjärrkyla och fjärrvärme

Solenergi

Vattenkraft

Vindkraft

Vågkraft

LUFTRENING

Området innefattar luftutsläppskontroll, behandling och/eller borttagande av luftföroreningar.

TRANSPORTER

Området innefattar nya transportlösningar.

MARKSANERING

Området innefattar termisk, biologisk, fysikalisk/kemisk sanering och jordtvätt.

UTBILDNINGSTJÄNSTER

Området innefattar utbildning inom miljöområdet.

MILJÖKONSULTER

Området innefattar miljökonsulter, det vill säga utförare av analytiska tjänster och liknande.

VATTENRENING

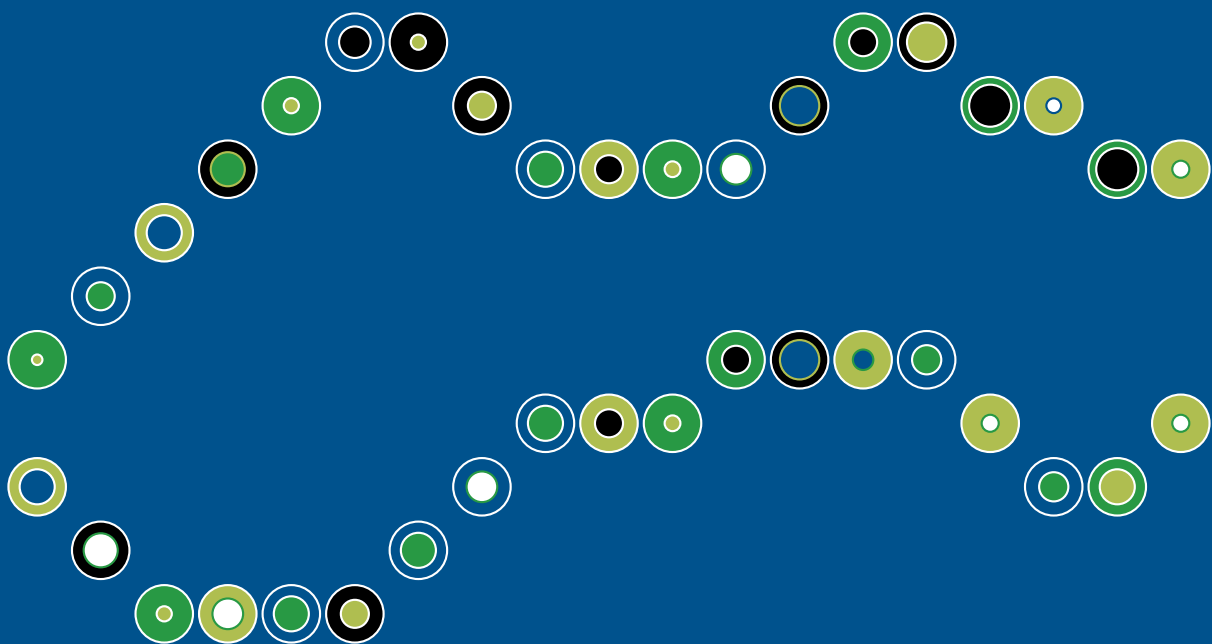
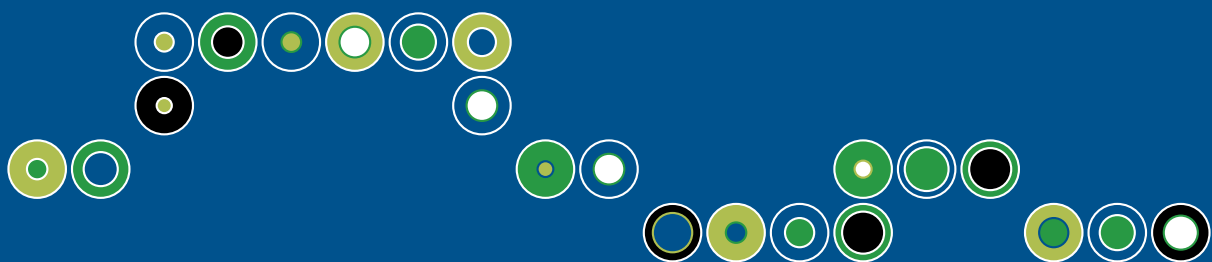
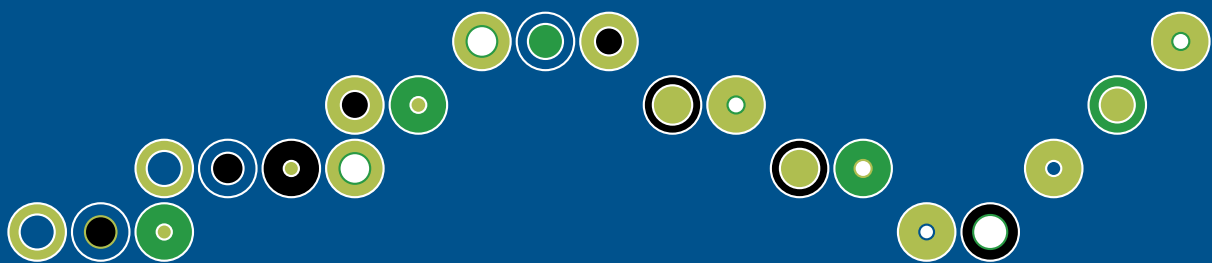
Området innefattar hushållning, lokala och centrala avloppssystem, rening för både industri och samhälle samt slam.

SYSTEMTEKNIK, STYR- OCH REGLERTEKNIK

Området innefattar system och produkter för övervakning och kontroll.

Miljöteknikstatistik 2006

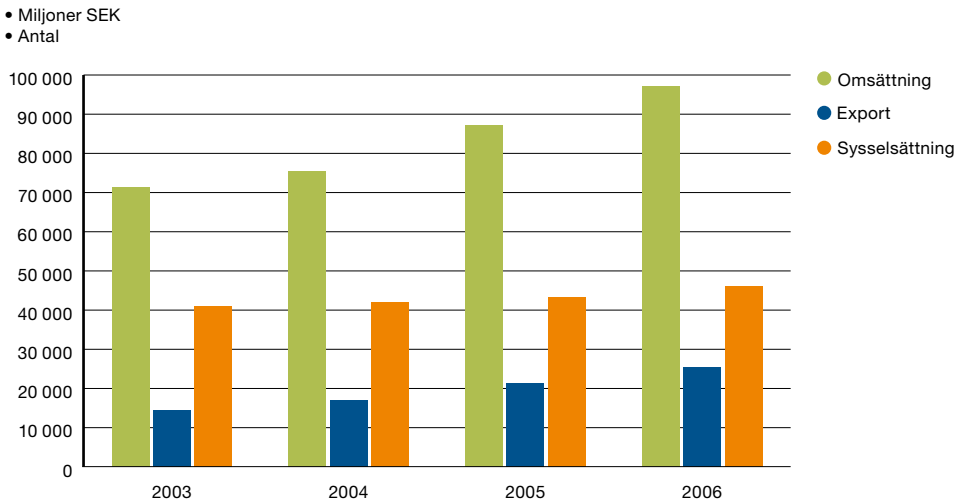
Nationell fördelning

Miljöteknikstatistiken för 2006 visar att omsättningen och exporten stadigt ökar inom miljötekniksektorn. Mellan 2005 och 2006 ökade omsättningen med 11 procent, medan exporten ökade med nästan det dubbla, 19 procent. Sedan 2003 har exporten ökat med hela 75 procent, medan omsättningen ökat med 36 procent och sysselsättningen med 13 procent.

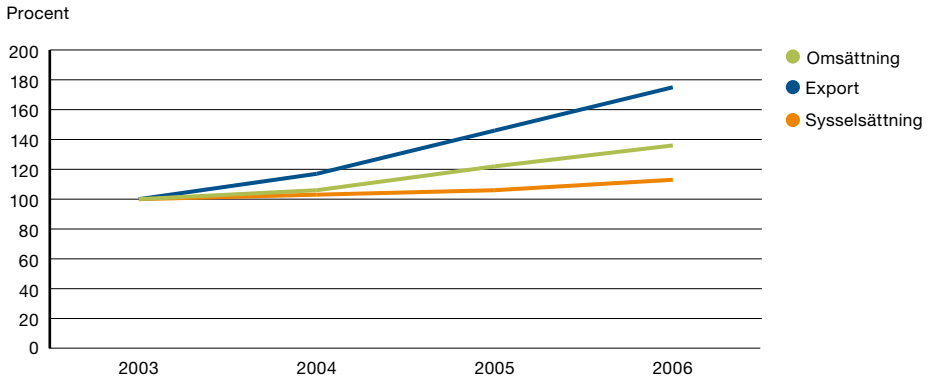
TOTALT ÅR 2006

Omsättning	96 985 miljoner SEK
Export	25 311 miljoner SEK
Sysselsättning	46 100 personer
Antal miljöteknikföretag	3 581 st

FIGUR 1 Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

FIGUR 2 Procentuella förändringen för omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

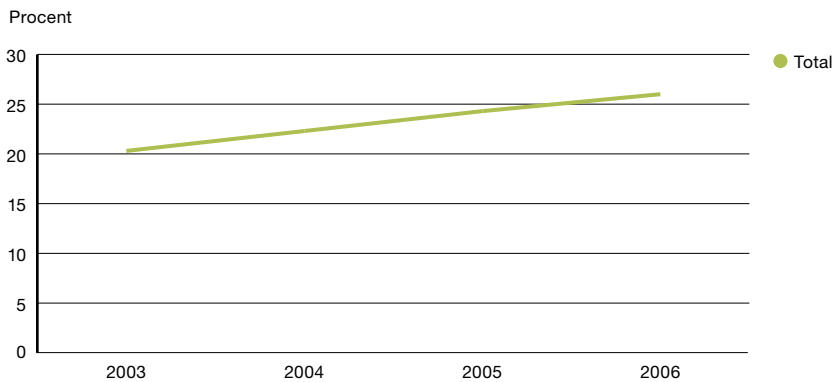

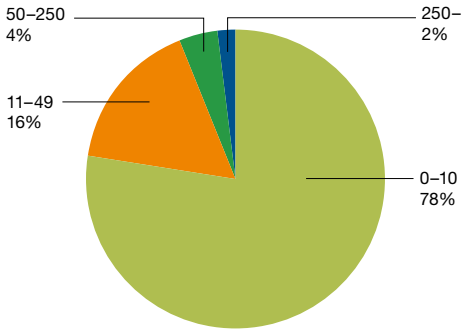
FIGUR 3 Andel exporterande miljöteknikföretag, 2006

FIGUR 4 Andel export av omsättning, 2003–2006

Exporten i förhållande till omsättningen hos miljöteknikföretagen har ökat från en femtedel 2003 till drygt en fjärdedel 2006.

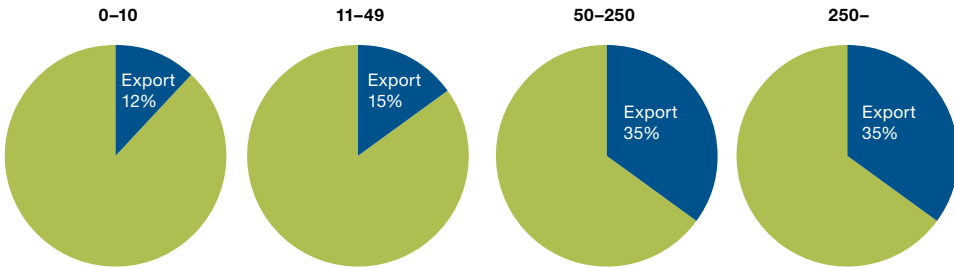

FIGUR 5 Miljöteknikföretagens storlek – antal anställda, 2006

Siffrorna visar att närmare 80 procent av miljöteknikföretagen är små med max 10 anställda. Det finns få riktigt stora företag inom den här sektorn.

FIGUR 6 Andel export av omsättningen utifrån storleken på miljöteknikföretaget, 2006

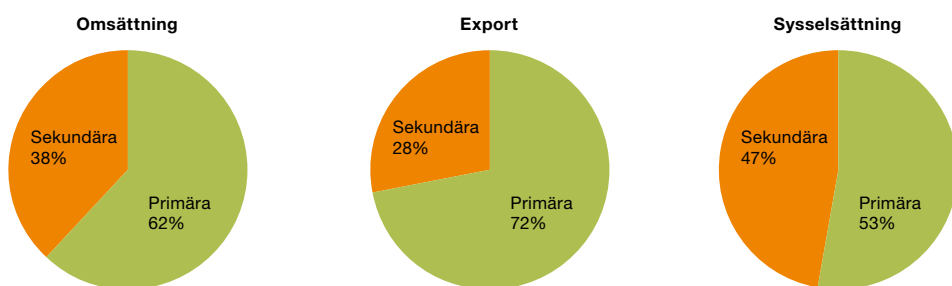

Primära och sekundära miljöteknikföretag

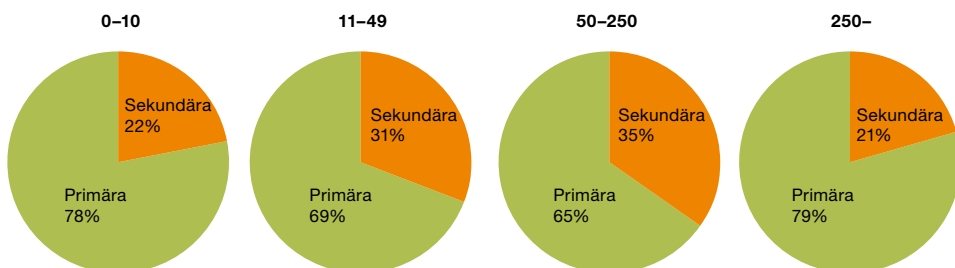
Statistiken för miljöteknik innefattar företag med primär respektive sekundär miljöteknikverksamhet. *Primär*: företagets huvudsakliga verksamhet är inom miljö. *Sekundär*: en del av företagets produktion/tjänster finns inom miljösektorn men det är inte företagets huvudsakliga verksamhet.

FIGUR 7 Fördelning mellan primära och sekundära miljöteknikföretag, 2006

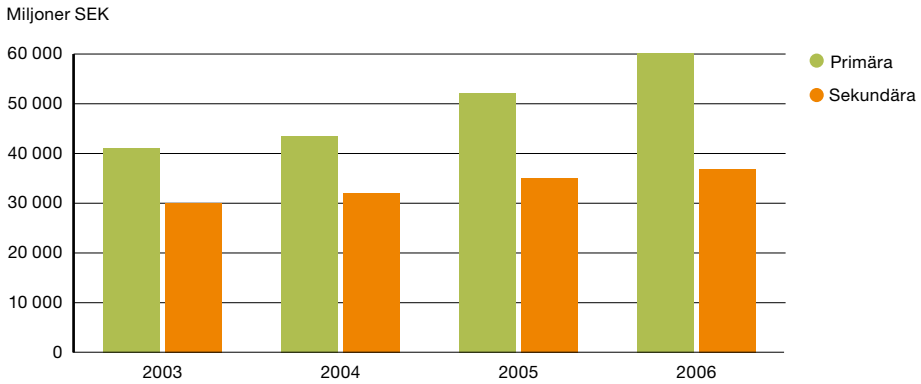
Företagen med primär miljöteknikverksamhet står för den största delen av både omsättning och export, medan de företag med sekundär miljöteknikverksamhet står för nästan hälften av sysselsättningen.

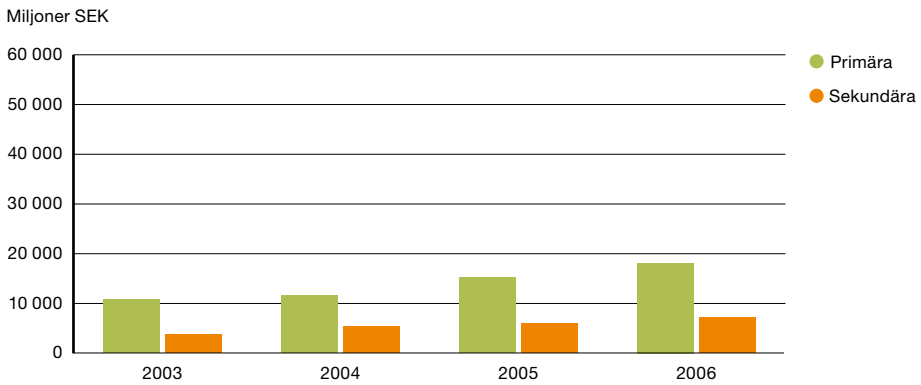
FIGUR 8 Fördelningen export mellan primära och sekundära miljöteknikföretag utifrån företagsstorlek, 2006

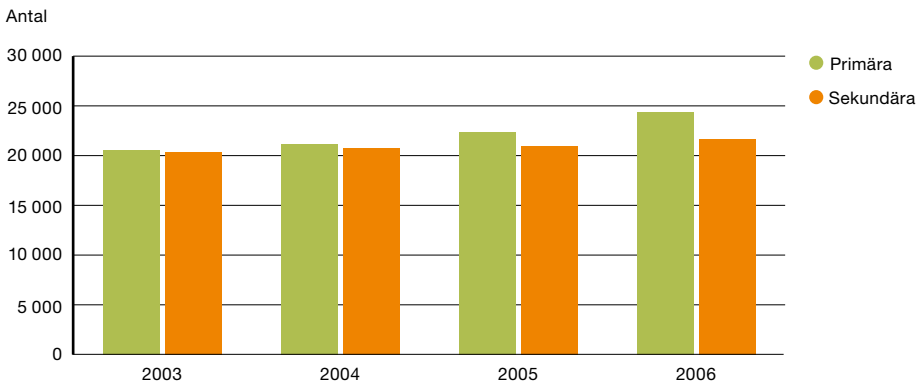
FIGUR 9 Omsättning primära/sekundära miljöteknikföretag, 2003–2006

Figur 10 Export primära/sekundära miljöteknikföretag, 2003–2006

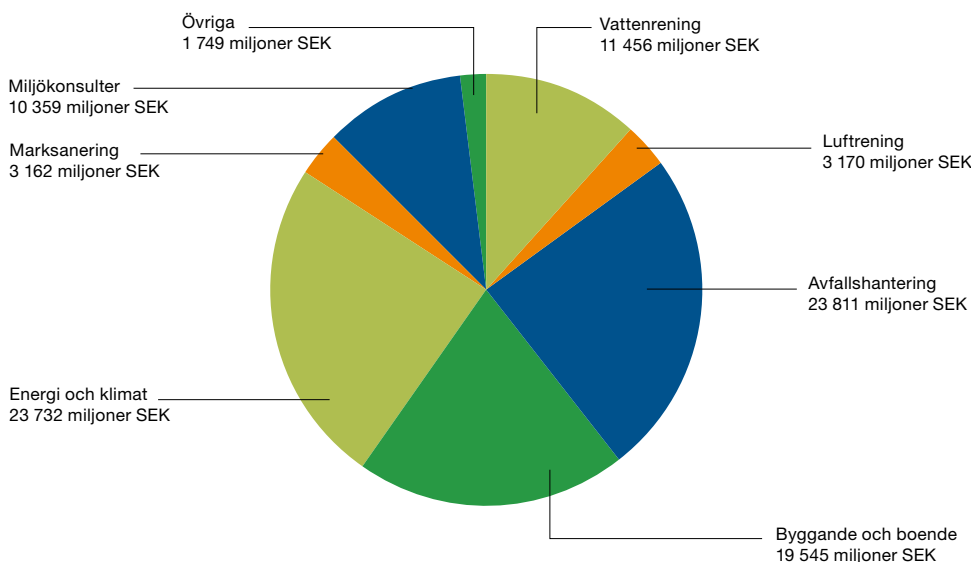
Figur 11 Sysselsättning primära/sekundära miljöteknikföretag, 2003–2006

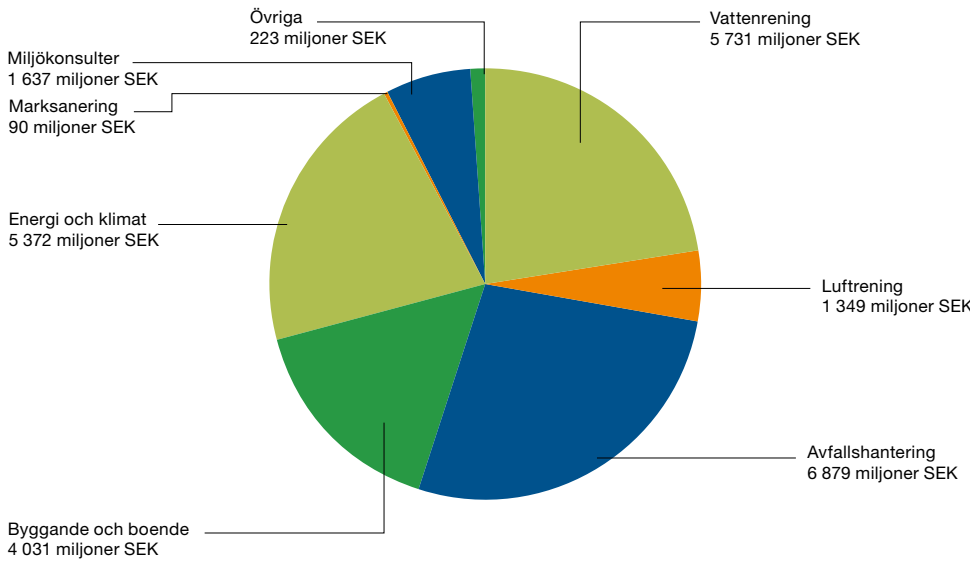
Fördelning miljöteknikområde

Områdena Avfallshantering och Energi & klimat fortsätter att utgöra den största delen av omsättningen hos de svenska miljöteknikföretagen. Exporten kommer också framför allt från dessa områden, tillsammans med Vattenrening. Den största sysselsättningen finns inom Byggnad och boende samt Avfallshantering.

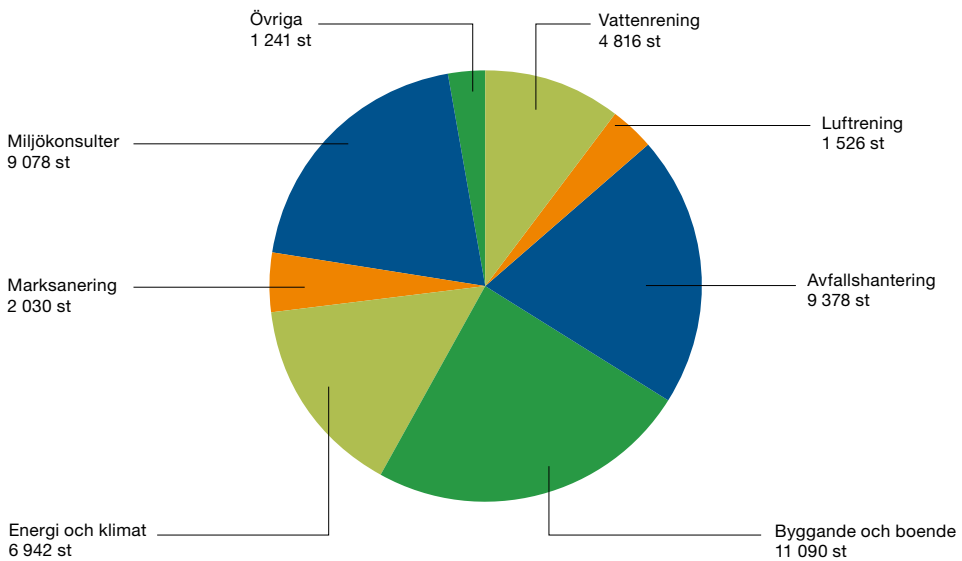
FIGUR 12 Omsättning fördelat på miljöteknikområde, 2006

FIGUR 13 Export fördelat på miljöteknikområde, 2006

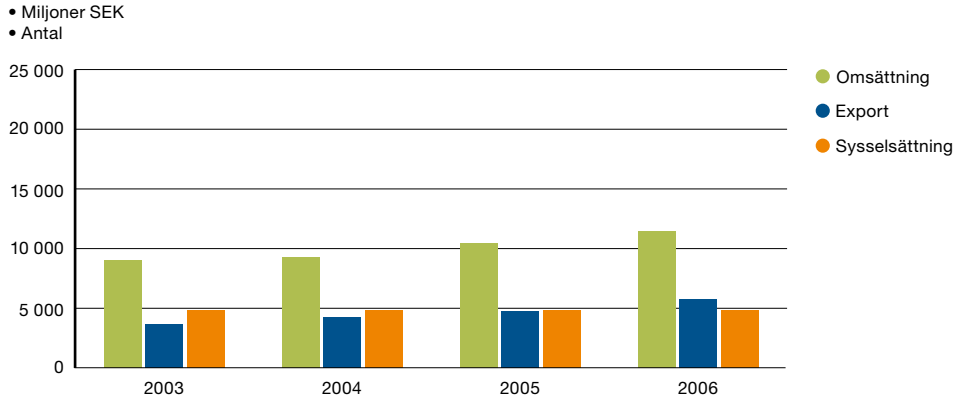

FIGUR 14 Sysselsättning fördelat på miljöteknikområde, 2006

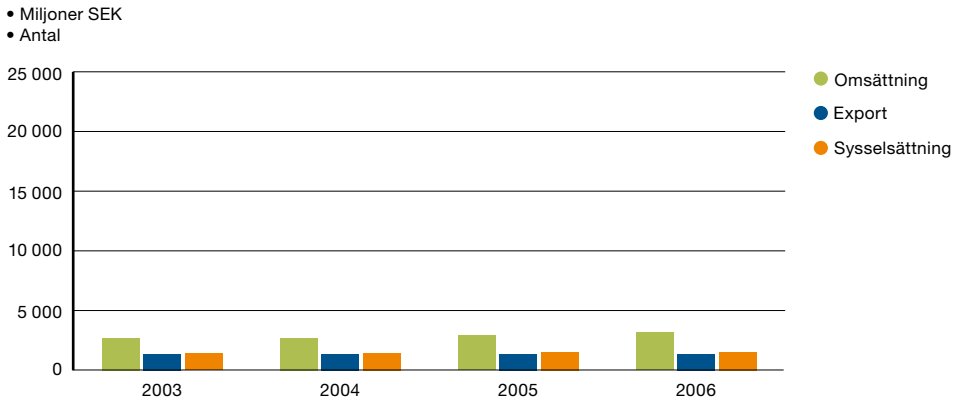

Starka miljöteknikområden

FIGUR 15 Vattenrening: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

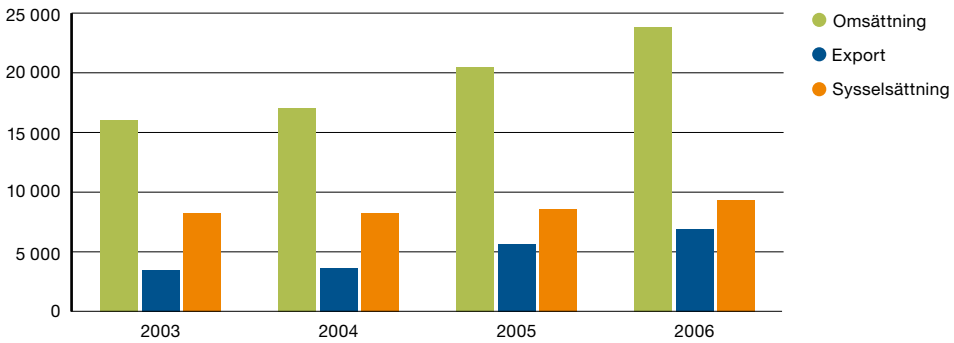

FIGUR 16 Luftrening: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

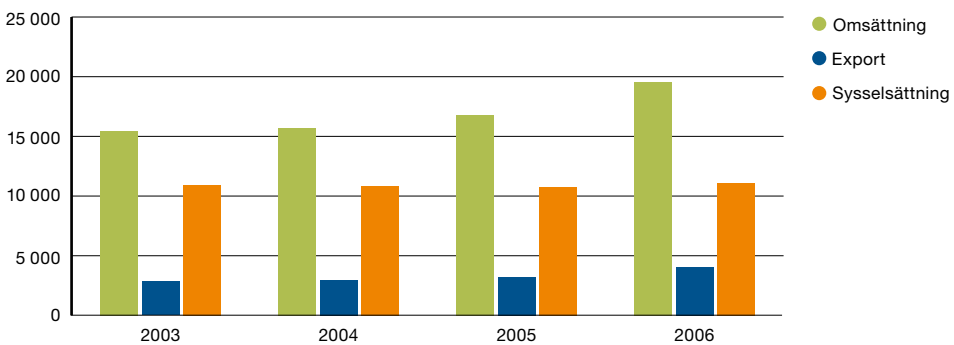
FIGUR 17 Avfallshantering: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

- Miljoner SEK
- Antal

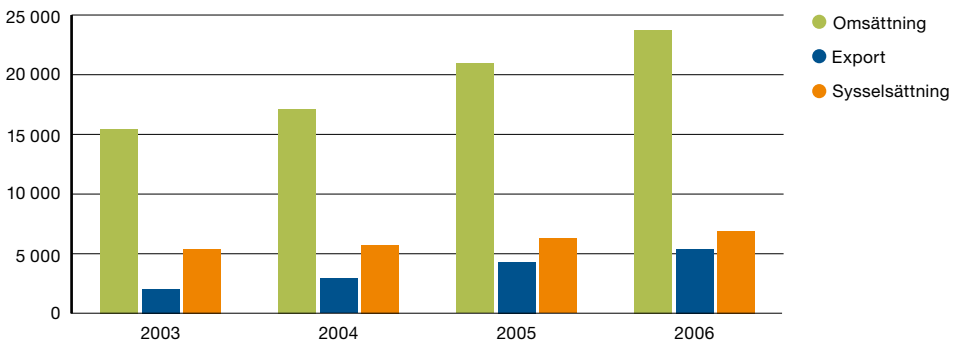
FIGUR 18 Byggnad och boende: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

- Miljoner SEK
- Antal

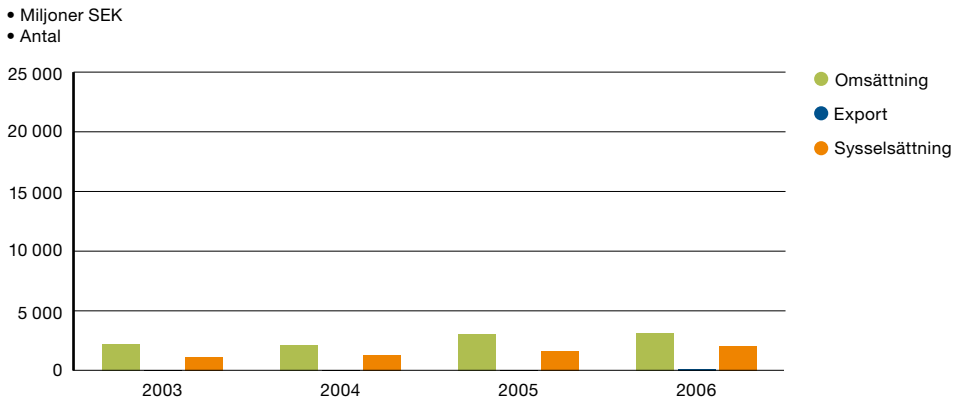

FIGUR 19 Energi och klimat: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

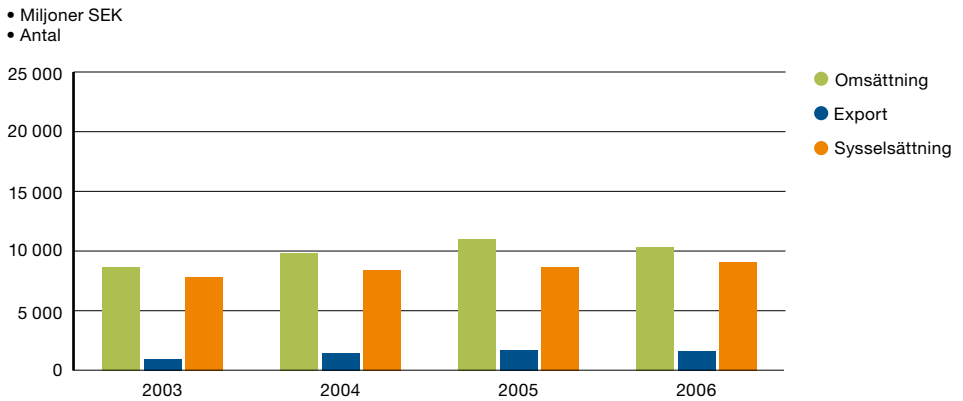
- Miljoner SEK
- Antal

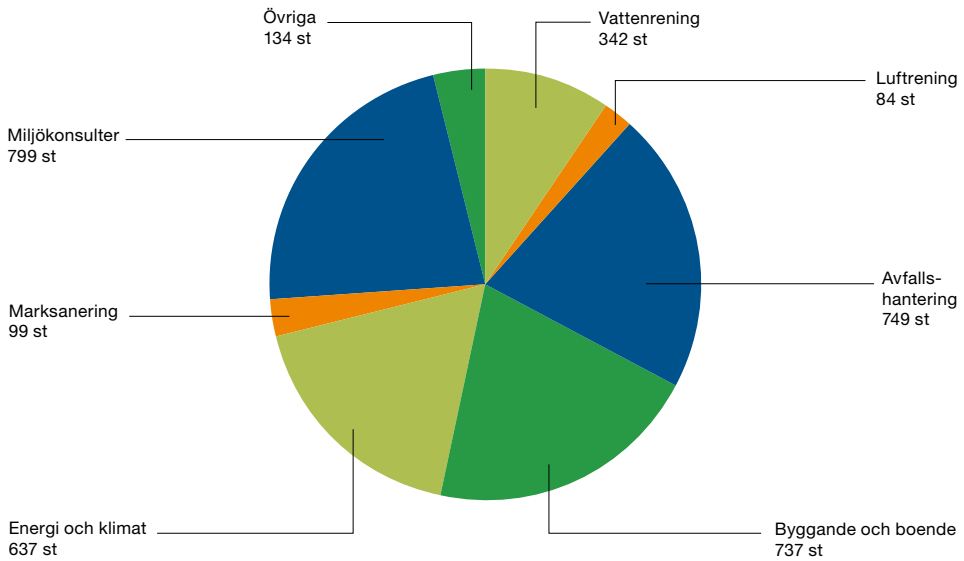
FIGUR 20 Marksanering: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

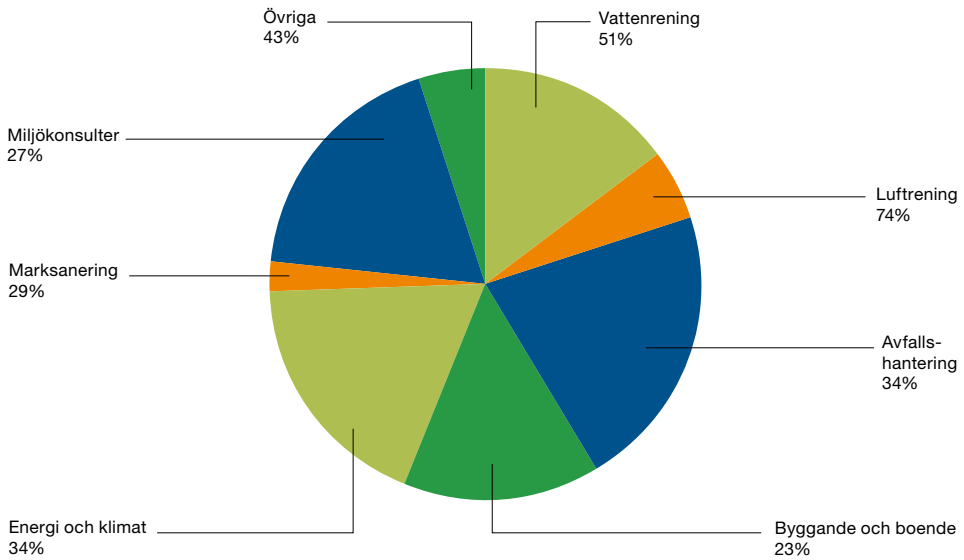
FIGUR 21 Miljökonserter: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

FIGUR 22 Antal företag per miljöteknikområde, 2006

FIGUR 23 Andel exporterande företag per miljöteknikområde, 2006

Regional fördelning

Här följer regional statistik för den svenska miljötekniksektorn. Regionindelning är gjord i enlighet med NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques), som är EU:s hierarkiska regionindelning. Den introducerades 1988 av Eurostat med syfte att erhålla jämförbara områden vad avser exempelvis yta och befolkningsstorlek i EU:s olika medlemsländer. NUTS används bland annat för statistisk redovisning och i EU:s regionalpolitik.

Indelningen är gjord i olika nivåer. För att inte enskilda företag ska synas i statistiken kan redovisning endast delvis göras enligt NUTS 2 som är en djupare regionsindelning än NUTS 1. Se nedanstående uppdelning.

NUTS 2

Stockholm

Stockholms län

Östra Mellansverige

Uppsala län

Södermanlands län

Östergötlands län

Örebro län

Västmanlands län

Småland med öarna

Jönköpings län

Kronobergs län

Kalmar län

Gotlands län

Sydsverige

Blekinge län

Skåne län

Västsverige

Hallands län

Västra Götalands län

Norra Mellansverige

Värmlands län

Dalarnas län

Gävleborgs län

Mellersta Norrland

Västernorrlands län

Jämtlands län

Övre Norrland

Västerbottens län

Norrbottens län

NUTS 1

Östra Sverige

Stockholms län

Örebro län

Uppsala län

Södermanlands län

Östergötlands län

Örebro län

Västmanlands län

Södra Sverige

Jönköpings län

Kronobergs län

Kalmar län

Gotlands län

Blekinge län

Skåne län

Hallands län

Västra Götalands län

Norra Sverige

Värmlands län

Dalarnas län

Gävleborgs län

Västernorrlands län

Jämtlands län

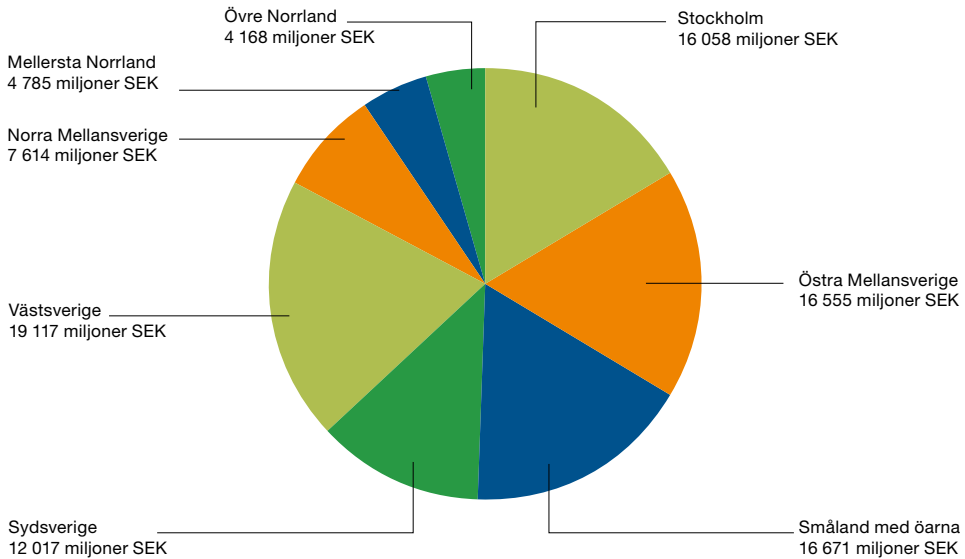
Västerbottens län

Norrbottens län

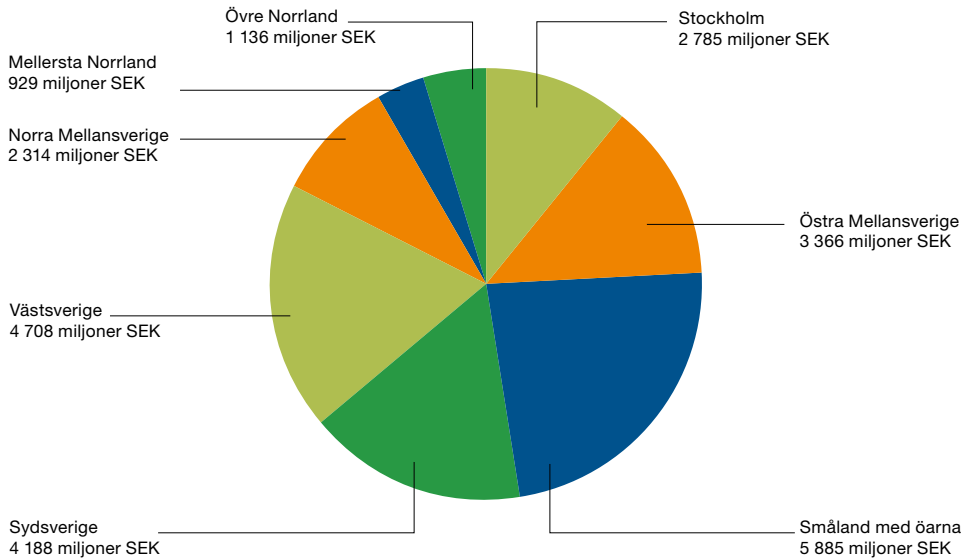
TABELL 1 Omsättning, export och sysselsättning per regionindelning NUTS 2, 2006

	Omsättning miljoner SEK	Export miljoner SEK	Sysselsättning antal
Stockholm	16 058	2 785	7 916
Östra Mellansverige	16 555	3 366	8 050
Småland med öarna	16 671	5 885	7 410
Sydsverige	12 017	4 188	5 283
Västsverige	19 117	4 708	9 644
Norra Mellansverige	7 614	2 314	3 686
Mellersta Norrland	4 785	929	1 767
Övre Norrland	4 168	1 136	2 344

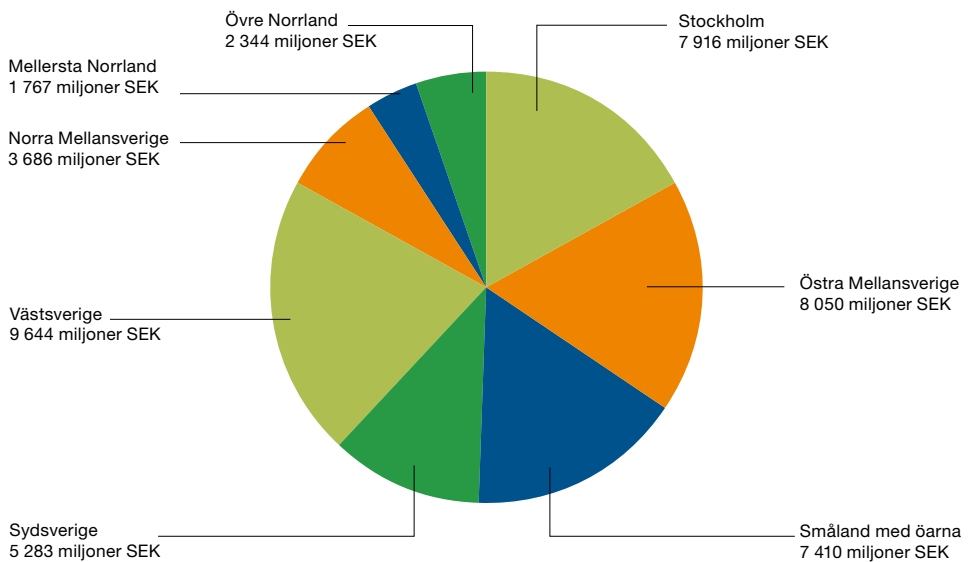
FIGUR 24 Omsättning per region, regionindelning NUTS 2, 2006

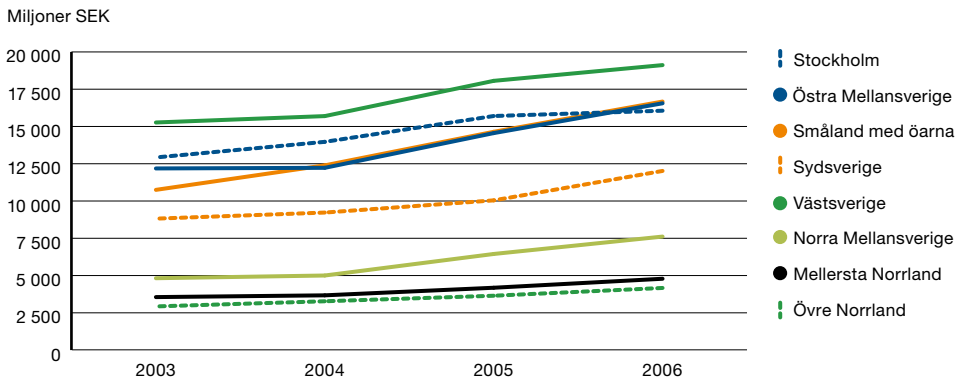
FIGUR 25 Export per region, regionindelning NUTS 2, 2006

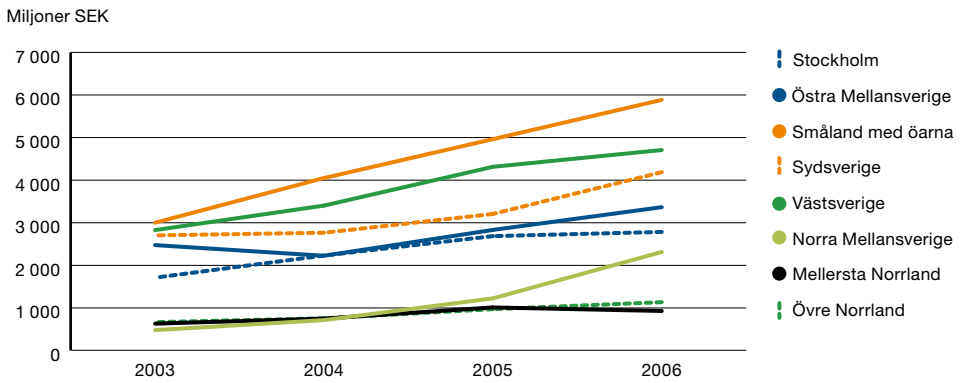
FIGUR 26 Sysselsättning per region, regionindelning NUTS 2, 2006

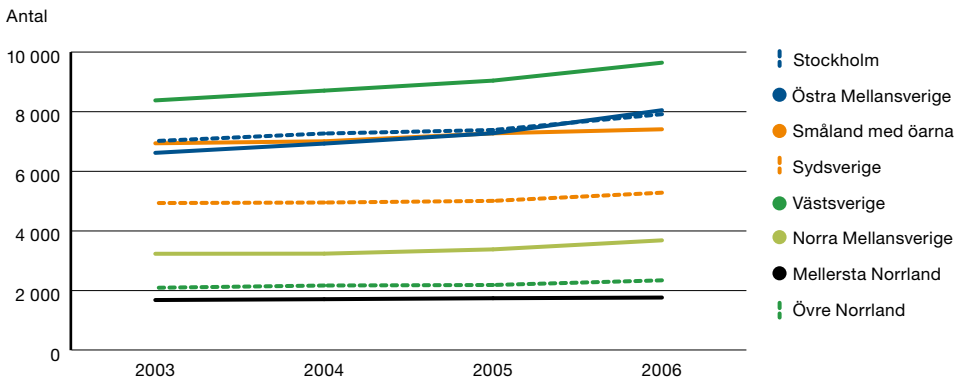
Figur 27 Omsättning, fördelning per region, 2003–2006

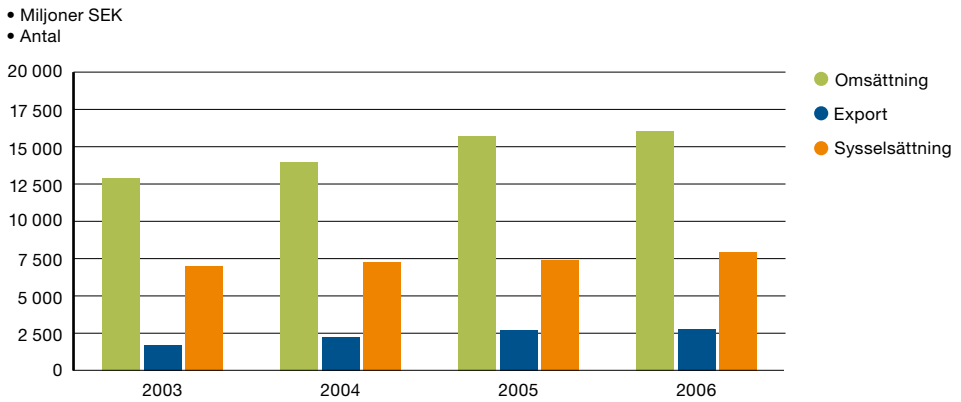
Figur 28 Export, fördelning per region, 2003–2006

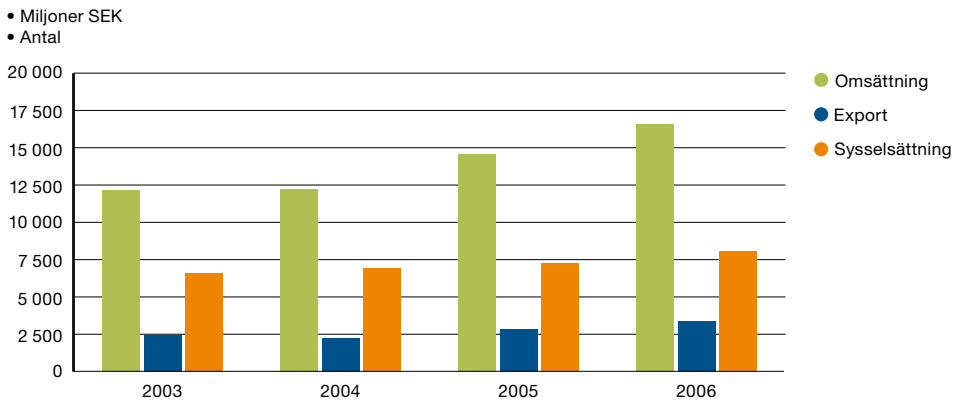
Figur 29 Sysselsättning, fördelning per region, 2003–2006

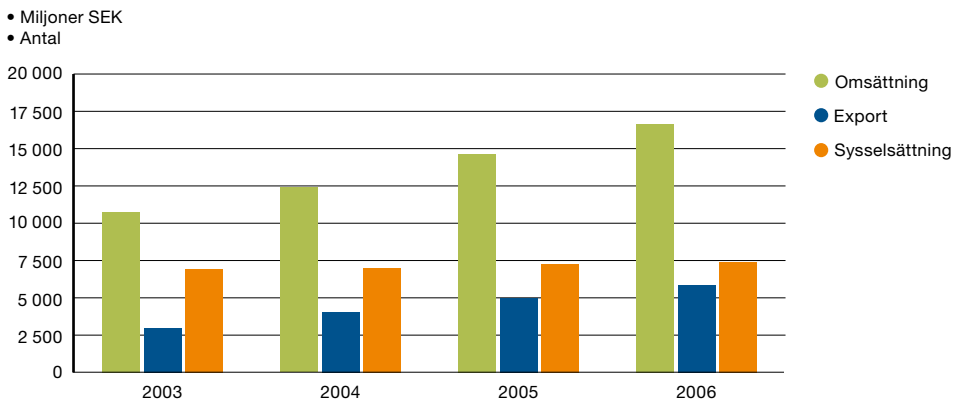
FIGUR 30 Stockholm: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

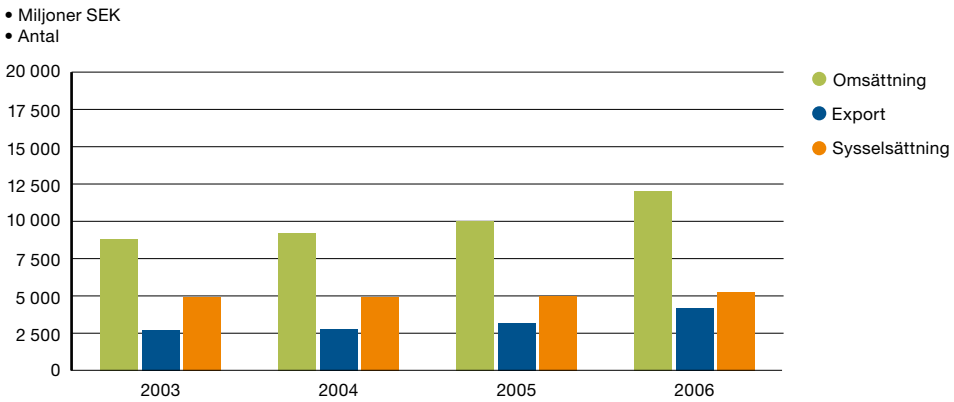
FIGUR 31 Östra Mellansverige: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

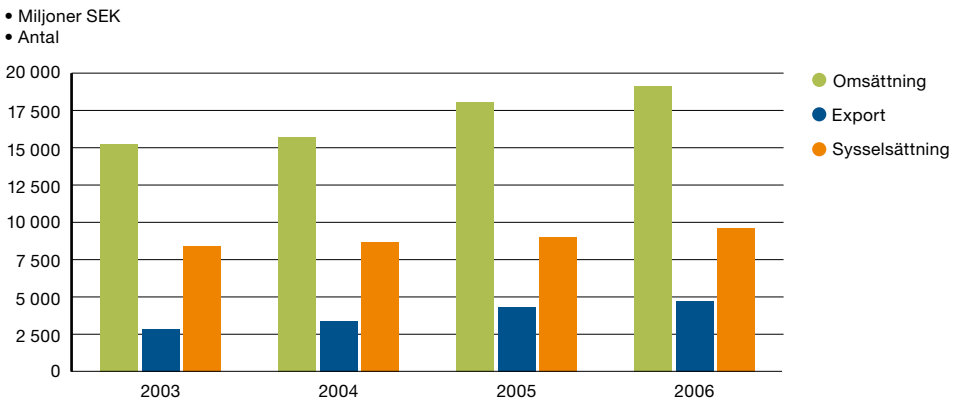
FIGUR 32 Småland med öarna: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

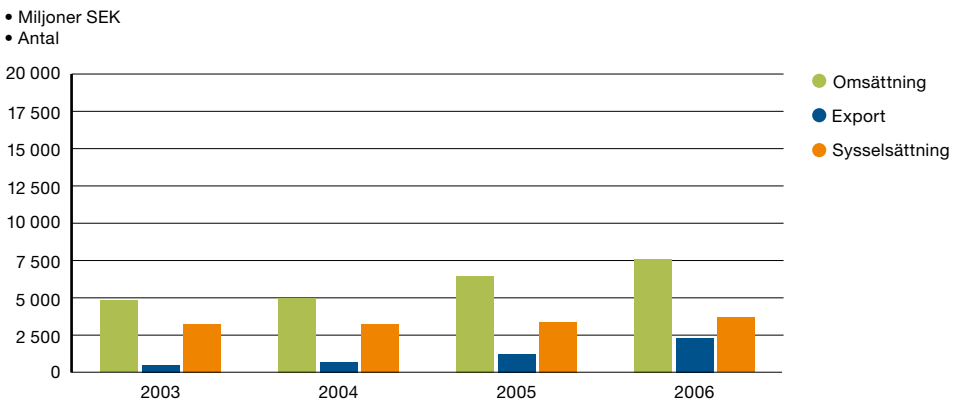
FIGUR 33 Sydsverige: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

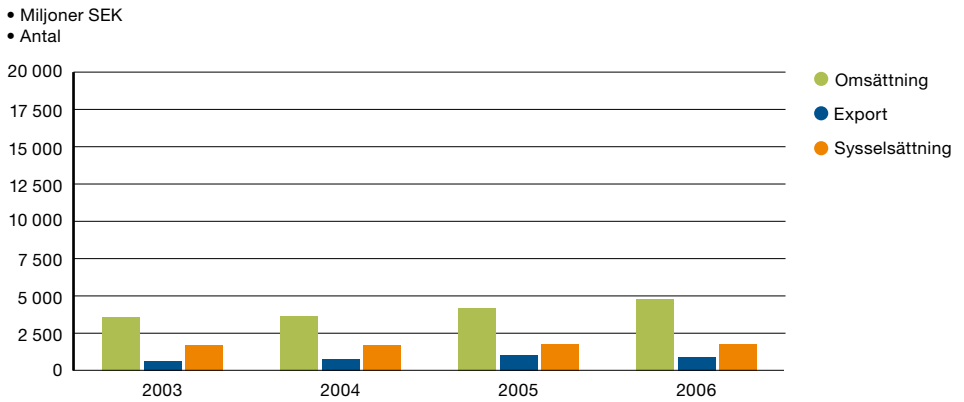
FIGUR 34 Västsverige: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

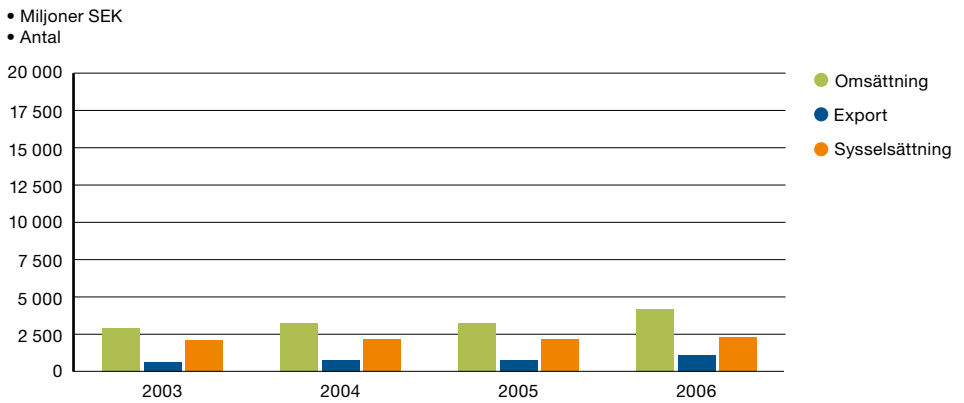
FIGUR 35 Norra Mellansverige: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

FIGUR 36 Mellersta Norrland: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

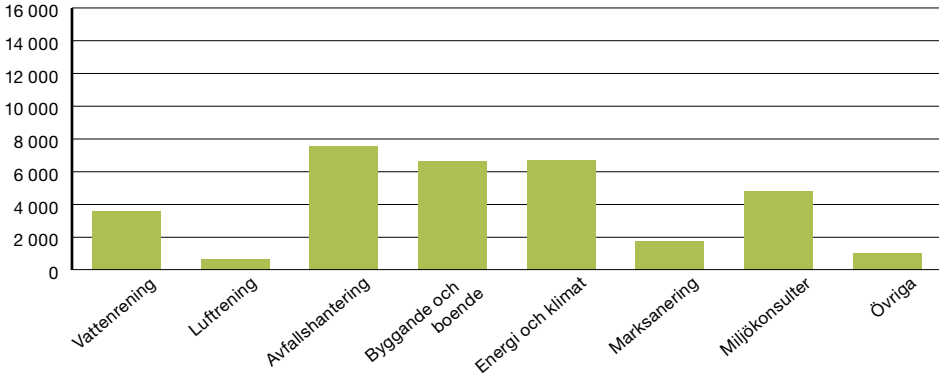

FIGUR 37 Övre Norrland: Omsättning, export och sysselsättning, 2003–2006

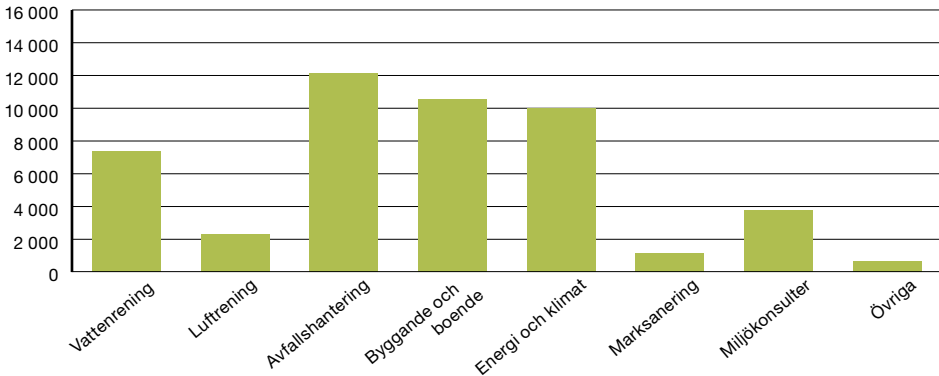
FIGUR 38 Östra Sverige: Omsättning per miljöteknikområde, 2006

Miljoner SEK

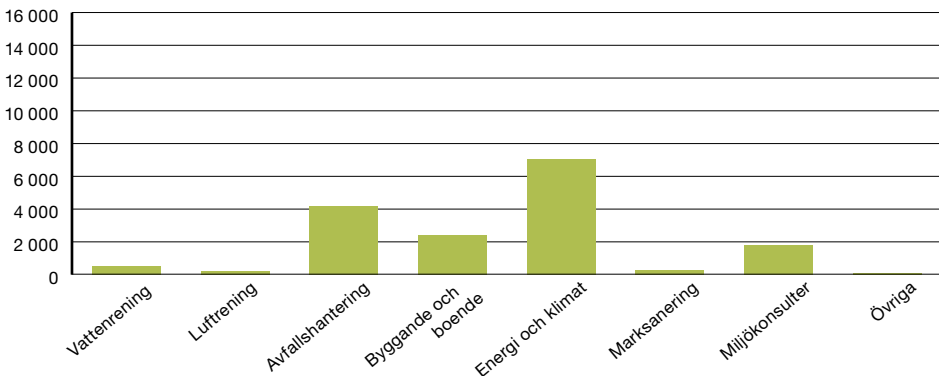
FIGUR 39 Södra Sverige: Omsättning per miljöteknikområde, 2006

Miljoner SEK

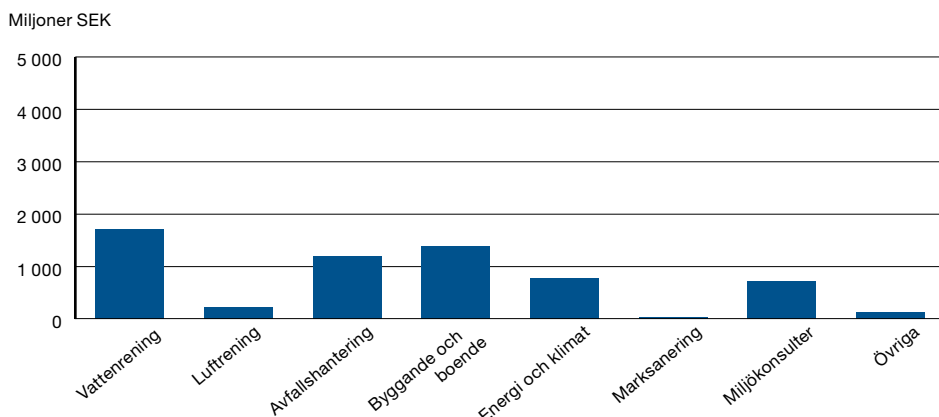

FIGUR 40 Norra Sverige: Omsättning per miljöteknikområde, 2006

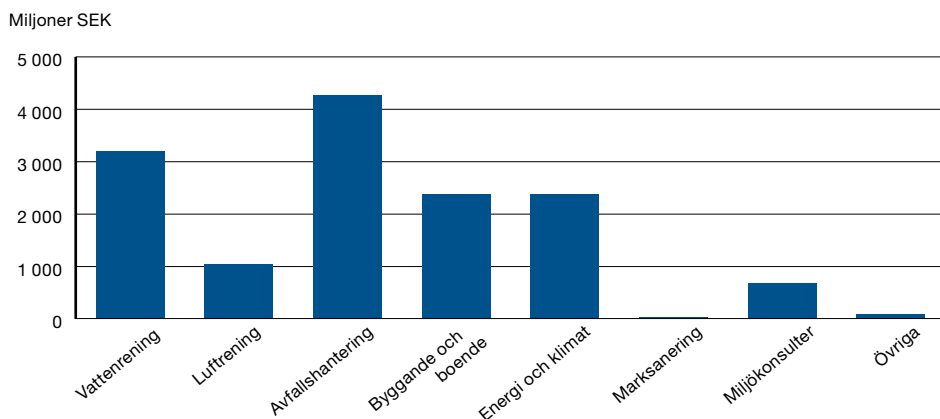
Miljoner SEK

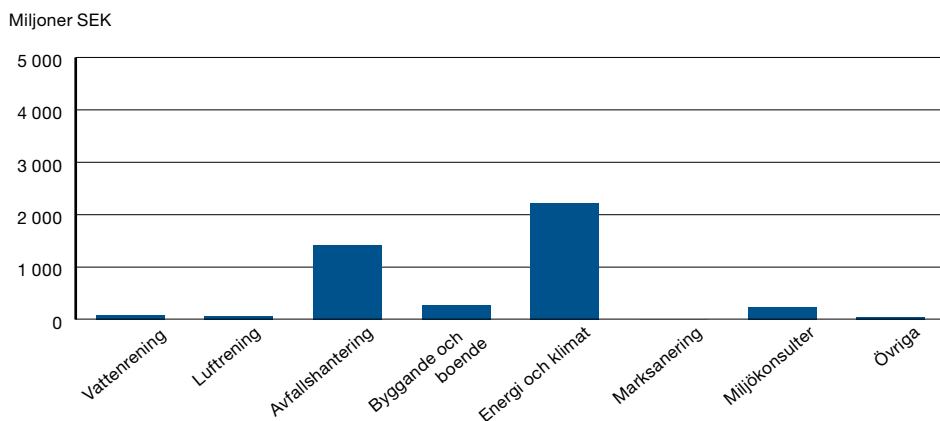
FIGUR 41 Östra Sverige: Export per miljöteknikområde, 2006

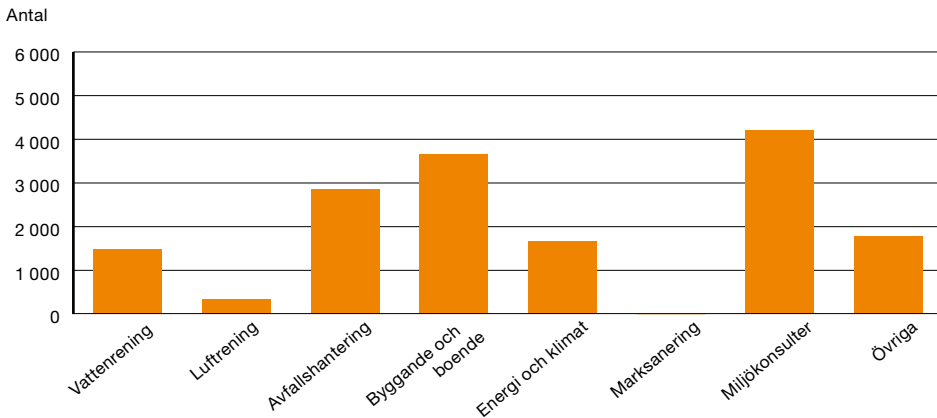
FIGUR 42 Södra Sverige: Export per miljöteknikområde, 2006

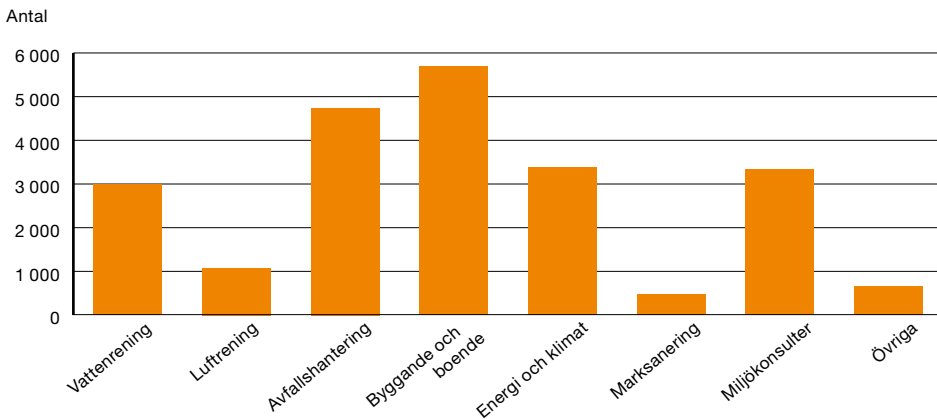
FIGUR 43 Norra Sverige: Export per miljöteknikområde, 2006

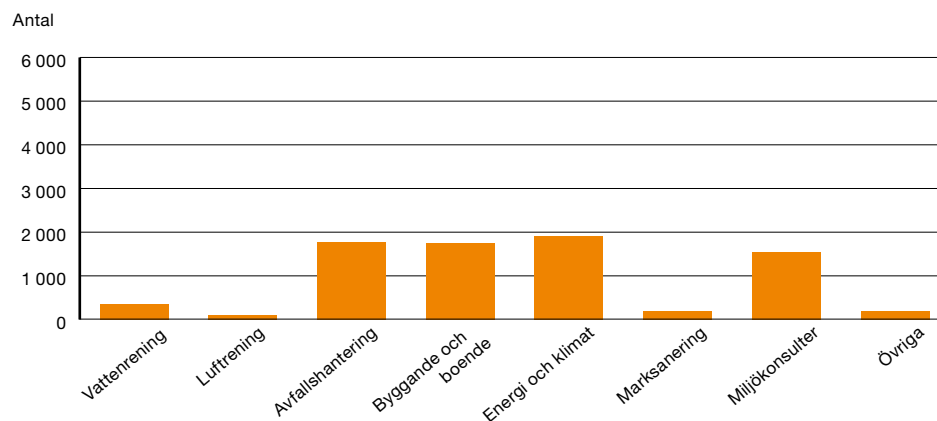
FIGUR 44 Östra Sverige: Sysselsättning per miljöteknikområde, 2006

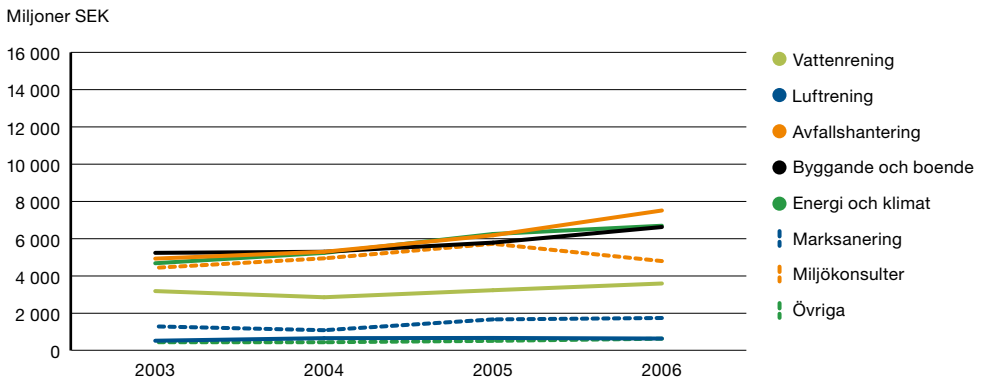
FIGUR 45 Södra Sverige: Sysselsättning per miljöteknikområde, 2006

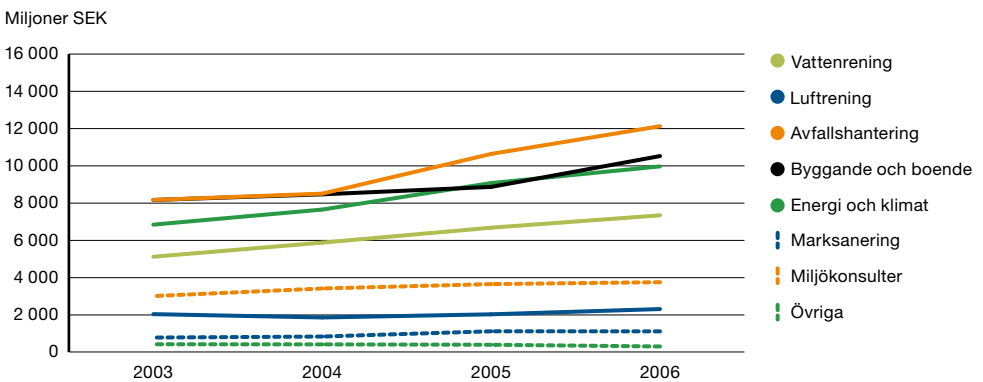
FIGUR 46 Norra Sverige: Sysselsättning per miljöteknikområde, 2006

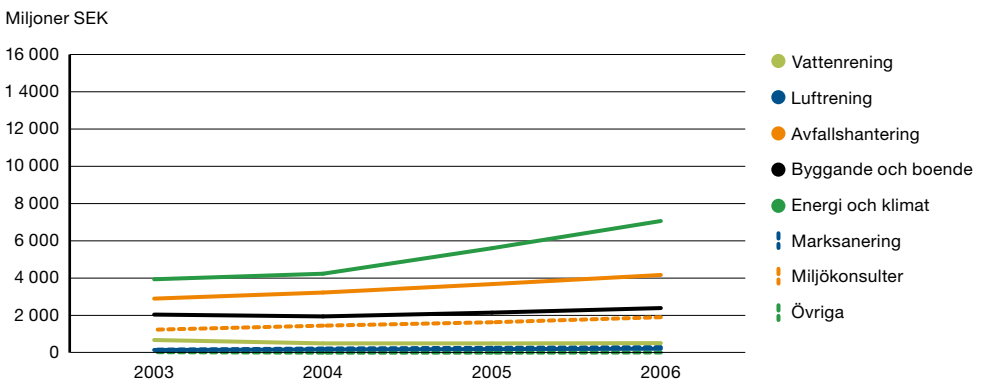
Figur 47 Östra Sverige: Omsättning per miljöteknikområde, 2003–2006

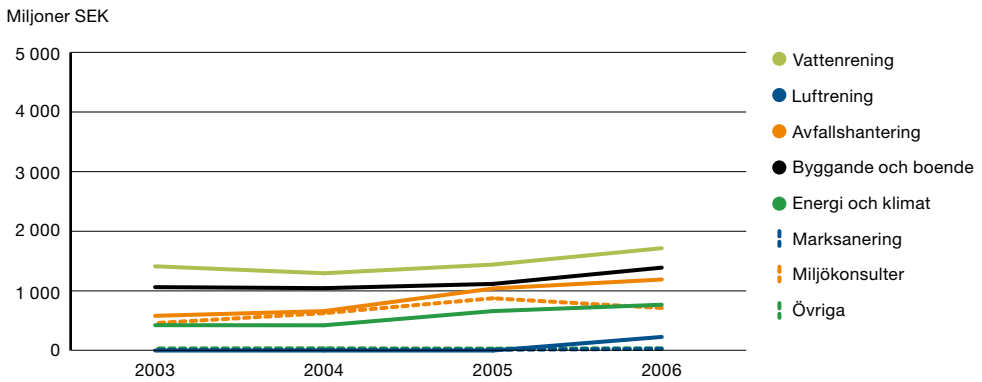
Figur 48 Södra Sverige: Omsättning per miljöteknikområde, 2003–2006

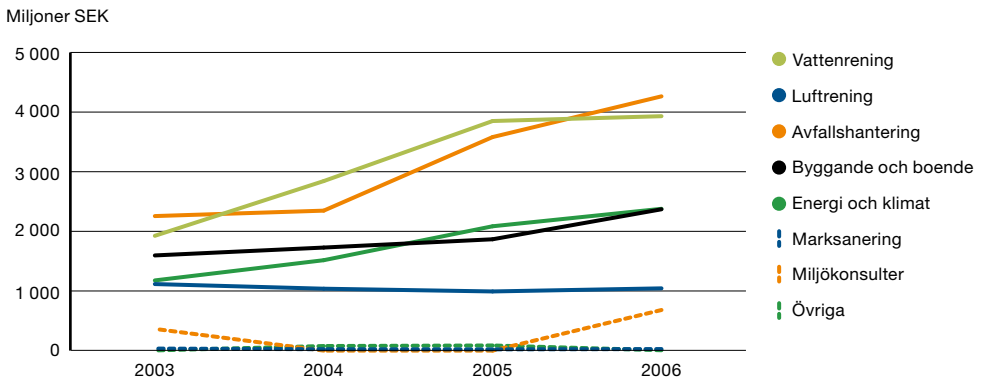
Figur 49 Norra Sverige: Omsättning per miljöteknikområde, 2003–2006

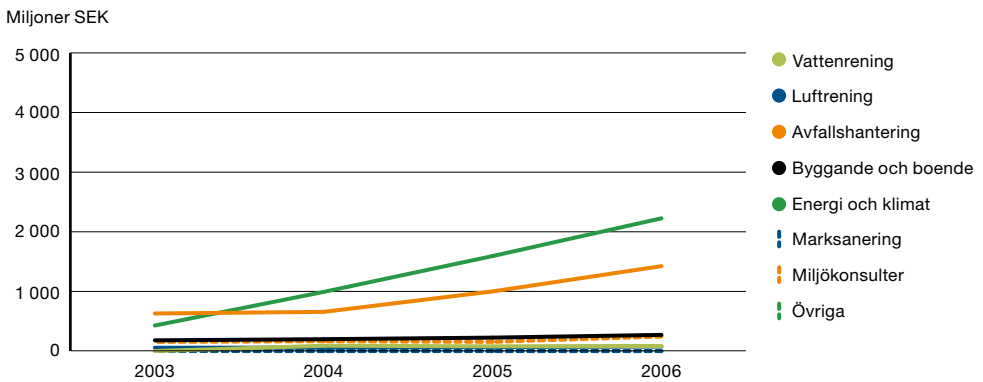
Figur 50 Östra Sverige: Export per miljöteknikområde, 2003–2006

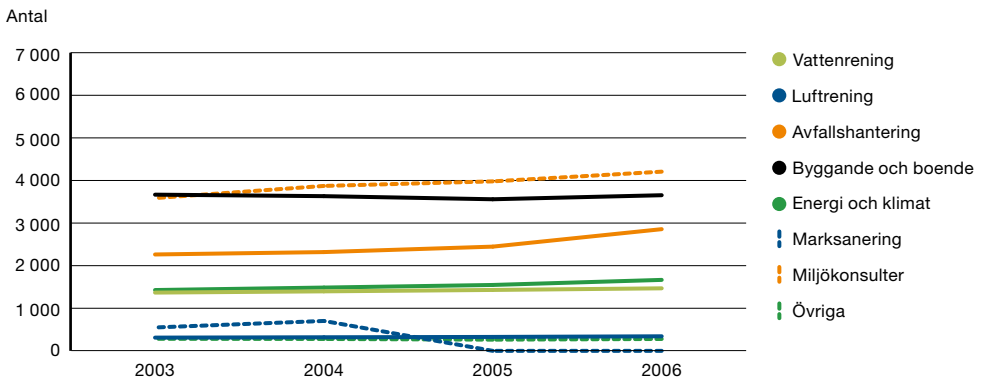
Figur 51 Södra Sverige: Export per miljöteknikområde, 2003–2006

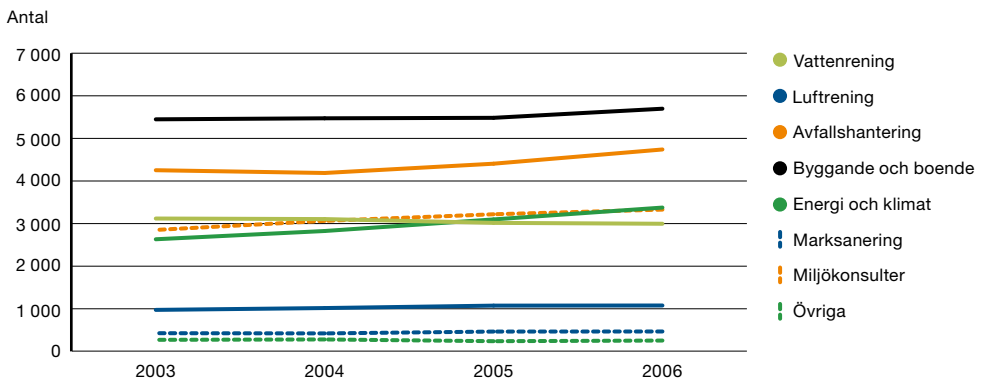
Figur 52 Norra Sverige: Export per miljöteknikområde, 2003–2006

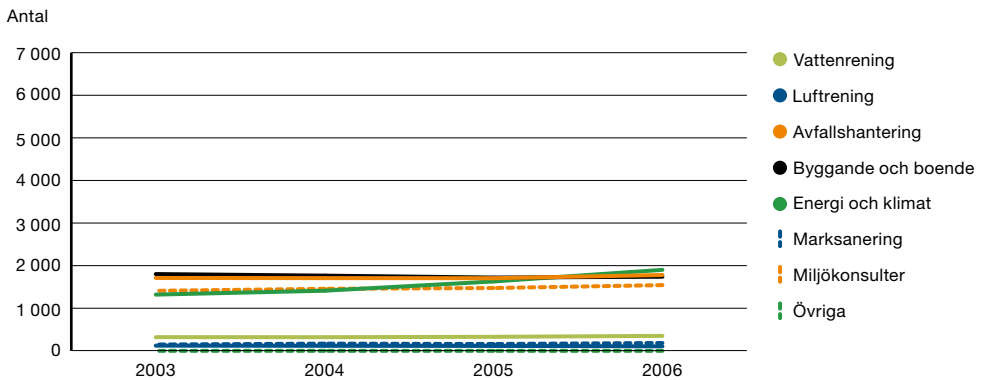
Figur 53 Östra Sverige: Sysselsättning per miljöteknikområde, 2003–2006

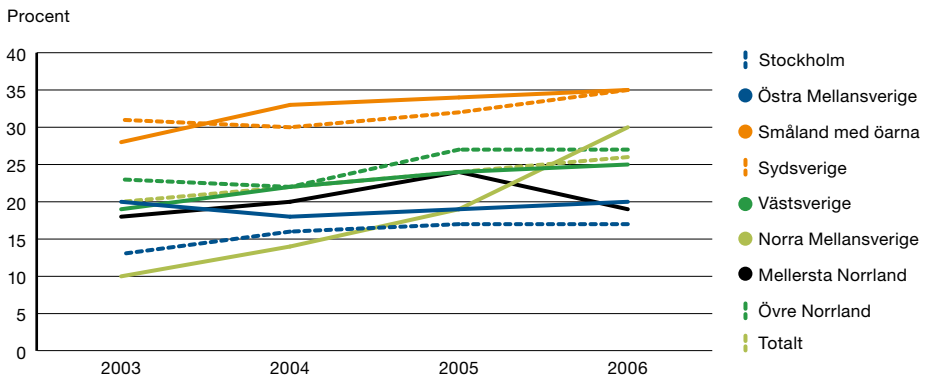
Figur 54 Södra Sverige: Sysselsättning per miljöteknikområde, 2003–2006

Figur 55 Norra Sverige: Sysselsättning per miljöteknikområde, 2003–2006

Figur 56 Andel export av omsättning, procentuell utveckling, 2003–2006

Exportmarknader för svensk miljöteknik

De länder som utgör en exportmarknad för svenska miljöteknikföretag är till stor del samma som för Sveriges varuexport som helhet. Sammanfattningsvis kan sägas att närområdet och EU-länderna är viktiga marknader.

TABELL 2 De 10 största mottagarländerna av svensk varuexport, 2005

Land	Andel av total svensk varuexport (procent)
USA	11
Tyskland	10
Norge	9
Danmark	7
Storbritannien	7
Finland	6
Frankrike	5
Nederländerna	5
Belgien	4
Italien	3

TABELL 3 De 10 största mottagarländerna av varuexport från primära miljöteknikföretag, 2005

Land	Andel av totala varuexporten från primära miljöteknikföretag (procent)
Tyskland	16
Norge	9
Storbritannien	9
USA	8
Finland	8
USA	8
Danmark	7
Frankrike	5
Belgien	3
Kanada	3
Nederländerna	3

SWENTEC

Sveriges miljöteknikråd

Postadress: Swentec, c/o Nutek, Box 4044, 102 61 Stockholm

Besöksadress: Aschebergsgatan 44, Göteborg

Telefon: 08-681 95 00

E-post: swentec@swentec.se

www.swentec.se

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden